

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyně Mgr. Barborou Berkovou ve věci

žalobců: a) F. V.
b) L. V.
oba bytem V. 246, X V.
oba zastoupeni advokátkou JUDr. Renatou Vaškovou
sídlem Nádražní 188, Rožnov pod Radhoštěm

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2016, č. j. KUZZL 3305/2016, ve věci
přestupku,

takto:

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 10. 3. 2016, č. j. KUZZL 3305/2016 se ve výrocích I. a III. **zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žaloba žalobce proti výroku II. rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 10. 3. 2016, č. j. KUZZL 3305/2016, **se zamítá**.

III. Žaloba žalobkyně proti výroku IV. rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 10. 3. 2016, č. j. KUZZL 3305/2016, se **zamítá**.

IV. Žaloba žalobce proti výroku IV. rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 10. 3. 2016, č. j. KUZZL 3305/2016, se **odmítá**.

V. Žaloba žalobkyně proti výroku II. rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 10. 3. 2016, č. j. KUZZL 3305/2016, se **odmítá**.

VI. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:
A) Vymezení věci

1. Rozhodnutím Městského úřadu Rožnov pod Radhoštěm (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 11. 2015, č. j. MěÚ/PO/234,235/2/2015/Př. byli

a) žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků

- proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1900 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se dopustil tím, že se dne 16. 5. 2015 kolem 18:30 hod. v obci V. u domu č. p. x na pozemku parc. č. x vlastníků J. aj. J. spolu s žalobkyní pokusil úmyslně vyvrátit nový sloupek na plot, čímž ho poškodil (výrok I);
- proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, kterých se dopustil tím, že slovně urazil na cti Ing. J. T., a to tím, že
 - dne 6. 6. 2015 odpoledne z balkónu domu č. p. x v obci V. na něj vykřikoval: „*Už přijeli Ti, co kradú psy a kočky a potom ich žerú. Dajte si na ně bacha.*“
 - dne 14. 6. 2015 v dopoledních hodinách ze zahrady domu č. p. x v obci V. mu nadával: „*Ty debile, ty kokote, co tam děláš,*“
 - dne 26. 7. 2015 dopoledne v obci V. slovy: „*Ty debile vymaštěný, ty kurvo*“
 - dne 2. 8. 2015 dopoledne v obci V. na veřejné komunikaci přes plot na něj vykřikoval: „*Ten magor má problém, stará mu chlastá a ogara má blbého*“ a téhož dne ještě dopoledne v obci V. slovy: „*T., ty debile, uvidíš za dva týdny, jak s tebou zatočím,*“
 - dne 10. 8. 2015 v podvečer v obci V. slovy: „*Ty magore*“ a „*Už jste někdy viděli takového debila, ty jsi také fotil našeho psa na plotě, tak proč né já tebe*“ (výrok II)
- proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, kterého se dopustil hrubým jednáním tak, že dne 2. 8. 2015 v podvečer vyhrožoval ze svého domu č. p. x v obci V. rodině T. slovy: „*Mám na vás vzít malorážku?*“, a dále jiným hrubým jednáním tak, že opakovaně pokřikoval na obecní komunikaci v obci V. na sousedy, že jsou „*všichni debilové a magoři*“ a že „*naposledy dne 4. 7. 2015 kolem 14:00 hodiny se všema udělá pořádek*“ (výrok III);

b) žalobkyně uznána vinnou z přestupku proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, kterého se dopustila tím, že dne 16. 5. 2015 kolem 18:30 hodin v obci V.

u domu č. p. x na pozemku parc. č. x vlastníků J. a J. J. se spolu s žalobcem pokusila úmyslně vyvrátit nový sloupek na plot, čímž ho poškodila (výrok VI).

Za uvedené přestupky byla žalobci uložena pokuta ve výši 5 000 Kč (výrok IV) a žalobkyni pokuta ve výši 1 000 Kč (výrok VII), a dále oběma povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč (výroky V a VIII).

2. Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 3. 2016, č. j. KUZL 3305/2016 zamítl odvolání žalobce proti výrokům I až V a odvolání žalobkyně proti výrokům VI až VIII rozhodnutí správního orgánu I. stupně a v této části rozhodnutí potvrdil (výrok I a III rozhodnutí žalovaného), a dále zamítl odvolání žalobce proti výrokům VI až VIII a odvolání žalobkyně proti výrokům I až V rozhodnutí správního orgánu I. stupně jako nepřípustná (výrok II a IV rozhodnutí žalovaného).
3. Žalobci se včas podanými žalobami domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného. Usnesením ze dne 16. 8. 2016, č. j. 60 A 15/2016-45 spojil krajský soud žaloby ke společnému projednání.

B) Podstatný obsah žalob a dalších podání žalobců

4. Žalobci v žalobách tvrdili, že jsou oběťmi hromadných pomluv, spiknutí sousedů a zejména naschválů manželů J., které začaly poté, co měli manželé v druhé polovině roku 2011 zjistit, že 18 let postavená kůlna žalobkyně stojí rohem na jejich pozemku, do nějž zasahuje asi 30 cm. Proti rozhodnutí shodně namítali, že skutkový stav věci nebyl spolehlivě zjištěn, neboť:
 - a) nebylo správním orgánem I. stupně i přes opakovaný požadavek žalobců provedeno ohledání sloupku, který byl označen za poškozený;
 - b) správní orgán I. stupně ohledně poškození sloupku vycházel pouze z výpovědi manželů J., nadto chybně označených za svědky, ačkoli byli oznamovateli, proti jejichž výpovědi však stojí tvrzení žalobců, že k žádnému poškození nedošlo;
 - c) správní orgán I. stupně uvedl, že svědectví J. potvrdila i svědkyně J. F., avšak ta vypověděla, že žalobkyni při poškozování sloupku neviděla;
 - d) výpověď J. F. o tom, že slyšela, jak žalobkyně volá na žalobce, aby jí šel pomoci sloupek vytáhnout, je nepravdivá. Žalobkyně nic takového neřekla. I svědkyně J. uvedla to, co žalobkyně skutečně volala, tj. zda žalobce ví, že je tam umístěn sloupek a aby se šel podívat, nikoli, aby jej šel vytáhnout. Žalobce ke sloupku nešel, proto nemohl být ani vyfocen;
 - e) ve výpovědích svědků J. a J. F. jsou rozpory (lanko s očkem vs. lano, výpověď J. o tom, že žalobce přišel a hned odešel, vyvracející tvrzení, že žalobce viklal se sloupkem a pronášel věty), avšak žalovaný je vyhodnotil jako nepatrné či malicherné a vzal je za důkaz poškození sloupku;
 - f) žalovaný dovedl z fotografií, které jsou součástí správního spisu, že bylo sloupkem násilně manipulováno, a že tuto manipulaci provedli žalobci, avšak z fotografií vyplývá pouze to, že je sloupek vychýlený, aniž by tyto prokazovaly, jak k jeho vychýlení došlo a kdo je způsobil. Ve skutečnosti byl vychýlený proto, že nebyl nikdy zabetonovaný (betonová patka byla pozůstatkem předchozího použití) a upevněný, aby se neklátil, byl

pouze postavený v jámě a zahrnutý hlínou. Dovození násilné manipulace žalobci z předmětných fotografií není možné;

g) žalovaný uvedl, že sloupek musel být znovu ukotven do země, což si nezbytně vyžádalo další náklady, avšak fakticky nic takového nebylo prováděno.

5. Žalobce dále ve věci přestupků proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. a) a c) zákona o přestupcích namítal, že:

h) skutek spočívající ve vyhrožování sousedům se vzduchovkou v ruce se nestal. J. F. i svědek R. T. uvedli, že u žalobce v době, kdy měl údajné výhrůžky pronášet, zbraň neviděli. Není tak zřejmé, co správní orgán považuje za důkaz o spáchání přestupku. Pouhá skutečnost, že byl žalobce někdy viděn na zahradě se svou vzduchovkou, nemůže znamenat, že vyhrožuje sousedům malorážkou. Žalovaný pak uvedl, že žalobce při vyhrožování sousedům malorážkou vzal do ruky vzduchovku s dalekohledem, což však žádný ze svědků neuvedl;

i) žalovaný nepřihlédl k žalobcem uváděným skutečnostem, které svědčí o nevěrohodnosti svědka Ing. T., tj. k případu, kdy Ing. T. křivě svědčil o napadení A. Ř. žalobcem, který následně sám přiznal, že si to vymyslel. Rovněž A. Ř. v e-mailu zaslaném správnímu orgánu I. stupně uvedl, že se sousedé na žalobce domluvili. Ing. T. nazval žalobce písemně nepřizpůsobivými a činil na ně řadu podání, plných přehnaných výrazů. Předmětná rozhodnutí o přestupku Ing. T. poskytl J., kteří je použili k poškození žalobců ve sporu o pozemek s J. u soudu;

j) také další svědkové jsou vzájemně provázaní – J. je kamarádka sousedky S., která je tchýně R. T., J. F. je velká kamarádka R. T., M. je matka J. F. a K. její přítel;

k) všechny údajné urážky jsou vymyšlené, záměrně časově zařazené na víkend, kdy měl Ing. T. přehled o tom, že je žalobce doma nebo na balkóně, a mohl tak sepsat scénář o tom, co se mělo dít a kdo měl co slyšet;

l) u přestupků ve věci urážek na cti chybí přesný popis situace. Svědci uvedli pouze to, že slyšeli urážky, nepopsali však celou situaci, tj. kde se nacházel žalobce a kde Ing. T., zda a o čem vedli spor. Žalovaný pak sám dovozuje, že se svědkové měli nacházet na zahradách, avšak svědci nepopsali, v jakém místě svých rozlehlých zahrad se nacházeli, zda se vzájemně viděli atd.;

m) správní orgán I. stupně ve svém stanovisku k odvolání podsouval žalovanému způsob, jakým má rozhodnout, neboť jej žádal, aby pro budoucí soužití v obci V. odvolání zamítl. Správní orgán I. stupně nepostupoval nestranně, nýbrž stranil oznamovatelům.

6. Dne 17. 5. 2016, bylo dále doručeno soudu doplnění žaloby žalobcem, který namítl nesprávnost hodnocení důkazů v přestupkovém řízení z důvodu nevěrohodnosti všech účastníků a svědků. Nevěrohodnost manželů J. dokazují dva nepravdivé podněty (vymyšlené skutky) vůči žalobcům z roku 2011 a 2013, které byly jako přestupky řešeny, avšak rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo vždy žalovaným zrušeno. Tento, v pořadí 3. podnět, je tedy dle žalobce ze strany J. i ze strany správního orgánu I. stupně odvetou za dva předchozí neúspěchy. Ing. T. v oznámení přestupku prezentuje sám sebe jako chronického stěžovatele a kontrolora dodržování vyhlášek, přičemž stejně jako o žalobci se vyjadřoval i o bývalém manželovi žalobkyně. Dále žalobce poukázal na nezákonné postupy, jichž se vůči němu dopustil správní orgán I. stupně ve věci č. j. MěÚ/PO/540/2/Př/Pol z roku 2011, kdy jej předvolal pro podezření z vulgárního

nadávání J. R., ačkoli naopak J. R. vyhrožoval a nadával žalobci, přičemž žalobce nebyl nakonec z přestupku obviněn a pouze na požádání úřednice, že je třeba věc ukončit, byl ochoten zaplatit pokutu ve výši 100 Kč. Přesto správní orgány v posuzované věci hodnotí jako žalobci přítěžující okolnost, že byl již dříve uznán vinným.

7. Při jednání soudu dne 19. 2. 2018 žalobci uvedli, že pochybení se dopustil zejména správní orgán I. stupně, avšak žalovaný přejal jeho skutkové závěry, které nadto doplnil bez provedení dokazování svými spekulacemi. Správní orgány dle žalobců k hodnocení výpovědi svědků přistoupili jednostranně, a sice výpovědi směřující proti žalobcům považovali bez dalšího za prokázané. Po žalobcích nebylo požadováno podání vysvětlení a poprvé se k věci vyjádřili až po zahájení přestupkového jednání při ústním jednání, zatímco v jiných věcech postupuje správní orgán tak, že právě podezřelého k podání vysvětlení před jeho obviněním předvolá. Nepředvoláním k podání vysvětlení došlo ke zkrácení na procesních právech žalobců, neboť pokud by k takovému vysvětlení byli po podání oznámení, tj. v srpnu 2015 předvoláni, mohli by ihned navrhopat ohledání předmětného sloupku. Namísto toho jim je následně argumentováno tím, že po 4 měsících bylo již pozdě a ohledání sloupku by nemohlo žádné relevantní skutečnosti přinést. Absence místního šetření je však dle žalobců zásadním procením pochybením, neboť i po 4 měsících od události by bylo možné při ohledání předmětného sloupku zjistit, zda byl skutečně zabetonován, či zda byl volně uložen do hlíny. V tomto ohledu spatřuje také rozpory ve výpovědích samotných Juřicových, kteří na jedné straně hovoří o betonování, na straně druhé hovoří jen o zahrnutí sloupku hlínou a kameny. Při místním šetření by tedy mohlo být objektivizováno, zda byl skutečně sloupek zabetonován, neboť v takovém případě by byly na něm kameny přilepeny betonem. Dále žalobci opětovně namítali, že byl žalobce posuzován jako recidivista na základě pochybného „odsouzení“ v kauze pana R.. Jako další případ pochybení správního orgánu I. stupně označili uložení pokuty A. Ř. ve věci křivého obvinění, kdy mu byla pokuta uložena, ačkoli žalobce nepodal návrh a mezi ním jako poškozeným a A. Ř. se jednalo o vztah osob blízkých. Žalobkyně dále namítla, že protokoly o výpovědích svědků neodpovídají skutečnému obsahu jejich výpovědí, tyto byly zachyceny neúplně, některé věty byly vynechány, a naopak některé skutečnosti byly dotvořeny úřednicí. Žalobci neměli možnost seznámit se s protokoly a nevěděli, co příslušná úřednice do protokolu píše. Protokoly byly dány k podpisu pouze vyslýchaným. Žalobci následně žádali správní orgán I. stupně o poskytnutí zvukového záznamu, který byl o jednání pořizován, avšak nejprve jim bylo sdělováno, že se čeká, než bude CD technicky zpracováno pracovníkem IT, následně však, když žalobkyně uvedla, že má námítky vůči této protokolaci, bylo do spisu dáno prázdné CD. Příkladem rozporu mezi tím, co vypověděl svědek a co bylo zaprotokolováno, je výpověď R. T., který uvedl, že žalobkyně měla viset 20 minut na sloupku a kývat s ním. Tato věta však není v protokolu zachycena. Žalobci proto navrhli provedení důkazu poslechem CD z jednání ze dne 7. 10. 2015, z něhož bude mj. zřejmé, že se žalobce ohrazoval vůči tomu, jakým způsobem Ing. T. instruoval jednotlivé svědky ke čtení připravených výpovědí.
8. Při jednání soudu dne 26. 2. 2018 žalobci zdůraznili, že se nejedná o první přestupkové řízení, které bylo v souvislosti se sousedy J. proti žalobcům vedeno, přičemž poprvé bylo přestupkové řízení vedeno v roce 2011 a poté v roce 2013, přičemž v obou případech odsuzující rozhodnutí správního orgánu I. stupně žalovaný zrušil, proto je již vůči nim správní orgán zaujatý. Dále uvedli, že v řízení před Okresním soudem ve Vsetíně, kde probíhal spor o určení vlastnictví, J. manipulovali důkazy, kdy přiměli bývalého manžela žalobkyně, pana V., aby napsal prohlášení o tom, že věděl, že staví kůlnu na cizím

pozemku. V důsledku trestního oznámení pro křivou výpověď, které žalobkyně na pana V. podala, se tento následně přiznal, že v prohlášení lhal. Ve vyjádření k žalobě dle žalobkyně žalovaný v rozporu s obsahem správního spisu žalovaný vydedukoval, že žalobkyně „nepřímo připouští, že mohla sloupkem viklat“. Dále žalobkyně poukázala na četné rozpory ve výpovědích jednotlivých svědků, a to jak rozpory v jejich vlastních výpovědích, tj. rozpory mezi tím, co uvedli v podání vysvětlení, popř. v oznámení a proti tomu, co uvedli u jednání před správním orgánem I. stupně, tak rovněž rozpory mezi výpověďmi jednotlivých svědků navzájem. Konkrétně namítla, že J. F., která byla de facto v postavení korunního svědka potvrzujícího tvrzení J., uvedla v podání vysvětlení, že byla přímo svědkem toho, jak žalobkyně viklá sloupkem, následně při jednání však již uvedla, že měla pouze slyšet, co žalobkyně volá na žalobce. V oznámení přestupku tato svědkyně uvedla, že dne 14. 6. 2015 jí měly přijít děti říct, že slyšely, jak žalobce nadává panu T., následně v podání vysvětlení však již tvrdila, že byla osobně svědkem těchto nadávek. Svědkyně J. ve vztahu ke sloupku hovoří o betonování, ve skutečnosti však sloupek zabetonovaný nebyl, nýbrž nebyl do země vložen sloupek vložen již s betonovou patkou. Sloupek se nacházel za plotem na pozemku užívaném žalobci, k němuž však mají J. přístupovou branku, kterou zřetelně v době nepřítomnosti žalobců vstoupili na jejich pozemek a sloupek umístili do země. Vzhledem ke špatnému kotvení se sloupek začal klátit, nikoliv však proto, že by s ním žalobci kývali. Ve vztahu k slovním útokům, jichž se měl dopustit žalobce vůči panu T., se tvrzení svědkyně J. rozchází s výpovědí svědka T., naopak se zcela doslovně shoduje s výpovědí svědkyně F.. Svědek J. v podání vysvětlení uvedl, že nebyl kromě incidentu s plotem svědkem ničeho, následně však v přípisu ze dne 23. 12. 2015 na žádost Ing. T. uvedl, že je schopen a ochoten svědčit o řadě vulgárních útoků slovních, jichž se měl žalobce vůči Ing. T. dopustit. Svědek Ing. T. je zcela nevěrohodný, což lze doložit jeho tvrzením o tom, že viděl, jak žalobce udeřil pěstí do obličeje A. Ř., který to sám však následně popřel. Rovněž je nevěrohodné tvrzení svědka T. o tom, že ví, které další osoby měly být svědky jednotlivých urážek, když do zahrad těchto svědků není z pozemku Ing. T. vidět. Krajský úřad však dovodil, že svědci mohli na svých zahradách být. Závěrem uvedli, že předložením vadného CD jim bylo znemožněno prokázat, jakým způsobem skutečně jednání před správním orgánem I. stupně proběhlo. Konečně také namítali, že v předkládacích zprávách a stanoviscích k podanému odvolání správní orgán I. stupně apeluje na žalovaného, aby v zájmu soužití v dané lokalitě odvoláním napadené rozhodnutí potvrdil. Formulace typu „s přátelským pozdravem“, popř. „těšíme se na další přátelskou spolupráci“, již dle žalobců nelze označit za standardní úřední komunikaci.

C) Stanovisko žalovaného

9. Žalovaný požadoval zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobci neuvedli žádné nové skutečnosti či námitky, které by již neuplatnili ve správním řízení a ke kterým by se správní orgán I. stupně nebo žalovaný ve svých rozhodnutích již nevyjádřili. Žalovaný tak trvá na svém stanovisku vyjádřeném v rozhodnutí, že v řízení byl zjištěn stav věci bez důvodných pochybností. K námitce nedostatečného zjištění skutkového stavu u přestupku proti majetku dle § 50 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona žalovaný uvedl, že při jeho právním posouzení došlo k úvaze, zda se nejedná spíše o přestupek proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona spáchaný schválností. Žalovaný se nakonec přiklonil k závěru správního orgánu I. stupně, že uvedené jednání lze

posoudit jako přestupek proti majetku, neboť k poškození uvedeného sloupku jednání žalobců primárně směřovalo. Žalovaný je přesvědčen, že jejich protiprávní jednání bylo v řízení spolehlivě zjištěno, a to jak výpověďmi svědků, manželů J. a J. F., přičemž jako další důkaz posloužily fotografie sloupku. Z projednávané přestupkové věci je žalovanému známo, že ohledně pozemku na němž manželé Juřicovi umístili sloupek, je veden spor vyvolaný žalobkyní. Nevyjasněné majetkové vztahy mají dopad na občanské soužití mezi sousedy a je zřejmé, že jednání žalobců spočívající ve vyviklání sloupku s tímto úzce souvisí. Neoprávněnou manipulací s cizí věcí, na základě které pak věc nemůže sloužit svému účelu a je třeba vynaložit peněžní prostředky, případně práci na to, aby byl obnoven původní stav, škoda vznikne. Pro účely naplnění skutkové podstaty přestupku proti majetku není třeba, aby škoda byla vyčíslena, ale postačí konstatování, že škoda vznikla a v čem spočívá.

10. Správní orgán I. stupně ani žalovaný neprovedli ohledání na místě pro nadbytečnost. Ke skutku došlo dne 16. 5. 2015 a první ústní jednání se konalo dne 7. 10. 2015, k ohledání by tedy mohlo dojít nejdříve v říjnu 2015, proto správní orgány při posuzování stavu sloupku v době spáchání skutku vycházely z přiložené dokumentace, poskytnuté J. i žalobkyní.
11. Spáchání přestupku proti občanskému soužití bylo žalobci bez důvodných pochybností prokázáno. Skutkový stav byl zjištěn z výpovědí navrhovatele a svědků. Argumentace žalobce, že všichni svědci nemluví pravdu, jsou domluvením, protože spolu vzájemně kamarádi a mají snahu pomoci manželům J., proti kterým žalobkyně podala žalobu na vydržení pozemku, nemůže obstát. Dle žalovaného je ze všech svědeckých výpovědí zřejmá skutečnost, že žalobce se opakovaně k sousedům chová nevhodně a vulgárně, přičemž takové chování je pro něj běžným způsobem komunikace v případě, že se mu něco nelíbí nebo mu něco vadí. Výpovědi svědků působí věrohodně i z toho důvodu, že se všichni svědci nevyjadřovali ke všem jednotlivým výroky žalobce, ale pouze k těm, které sami slyšeli, s tím, že někteří uvedli i další příklady nevhodné komunikace žalobce směrem k nim nebo k jiným osobám. O vině žalobce tak žalovaný neměl žádných pochyb.
12. Při jednání soudu dne 19. 2. 2018 žalovaný uvedl, že nezjistil jako odvolací orgán žádná procesní pochybení orgánu I. stupně, část přestupků se projednávala v řízeních zahájených z moci úřední, proto byly osoby, byť původně oznamovatelé, vyslechnuty v postavení svědků. Jediným důkazním návrhem byl návrh na provedení místního šetření, které provedeno nebylo, avšak žalovaný uvedl, proč. Kvalita zabetonování předmětného sloupku není dle žalovaného podstatná, podstatné je to, že jej žalobci svévolně uvolnili. Námitky vůči procesním pochybením správního orgánu I. stupně v jiných řízeních jsou dle žalovaného pro tuto věc irelevantní, ve věci blokové pokuty uložené v roce 2011 již veškeré lhůty pro případný přezkum uplynuly, přičemž žalobce ani žádný přezkum neinicioval.
13. Při jednání soudu dne 26. 2. 2018 žalovaný uvedl, že institut podání vysvětlení slouží k prověření došlého oznámení, nikoliv jako důkaz, tudíž poukazování na rozpory mezi podaným vysvětlením a výpovědí svědka u jednání není namístě. Přihlédnout k takovým rozporům by bylo možné pouze tehdy, pokud by šlo o zjevné excesy. Žalobkyně dle žalovaného vytrhává výpovědi z kontextu, žalovaný je však povinen v souladu se zásadou volného hodnocení důkazu hodnotit výpovědi jak jednotlivě, tak ve vzájemných souvislostech. Ve vztahu ke zvukovému záznamu z jednání ze dne 7. 10. 2015 uvedl, že odvolací orgán provádí přezkum napadeného rozhodnutí v rozsahu podaného odvolání, kde však žádné námitky proti obsahu protokolů nebyly uplatněny, tudíž neměl důvod

přiložené CD poslouchat. V odvolání žalobci netvrdili, že by se na zvukovém záznamu mělo nacházet něco jiného, než co bylo zachyceno v protokolech. Podání stanoviska k podanému odvolání správní řád předvídá, tudíž z návrhu správního orgánu I. stupně, jak má žalovaný rozhodnout, nelze dovozovat snahu o jeho ovlivňování. Užití zdvořilostních formulací v předkládací zprávě nemůže žalovaný nijak ovlivnit. V posuzované věci užití formulace však žalovaný nepovažuje za vybočující z běžné zdvořilostní komunikace mezi správními orgány. Rovněž poukázal na skutečnost, že si žalobci odporují, pokud dovozují nadstandardní a přátelské vztahy mezi orgány obou stupňů a na straně druhé poukazují na skutečnost, že žalovaný opakovaně rozhodnutí správního orgánu I. stupně ruší.

D) Přezkoumání věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
15. Žalobci byli společně (jako spolupachatelé) shledáni vinnými ze spáchání přestupku proti majetku, přičemž v jejich jednání shledaly správní orgány obou stupňů naplnění znaků skutkové podstaty § 50 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, který ve znění účinném do 30. 9. 2016 zní tak, že *se přestupku dopustí ten, kdo úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z takového majetku, nebo se o takové jednání pokusí*. V případě přestupku proti majetku byla objektivní stránka předmětného přestupku popsána ve výrocích I. a VI. rozhodnutí správního orgánu I. stupně popsána tak, že se žalobci *pokusili úmyslně vyvrátit nový sloupek na plot, čímž ho poškodili*.
16. Správní orgán I. stupně se tomuto přestupku věnoval na str. 7 a 8, a dále na str. 13 rozhodnutí. Uvedl, že žalobce poškození sloupku zcela popřel, přičemž uvedl, že byl od sloupku vzdálen asi 20 metrů, a že žalobkyně rovněž popřela, že by se sloupkem viklala a že by byl u sloupku žalobce. Dále správní orgán I. stupně dovodil, že žalobkyně musela se sloupkem viklat, jinak by nemohla učinit závěr, který uvedla při jednání, že je sloupek v takovém stavu, že „s ním může viklat kdokoli, jak chce a čímkoliv“. Dále dospěl správní orgán I. stupně k následujícím skutkovým závěrům a hodnocením: spáchání přestupku žalobcem a žalobkyní potvrdili svědci J. a J. F.; tvrzení žalobkyně, že J. a J. F. učinili oznámení přestupku účelově v reakci na žalobu o určení vlastnického práva vydržením, kterou žalobkyně podala dne 30. 4. 2015, je nepravdivé, neboť J. zabetonovali sloupek již dne 29. 4. 2015, zatímco žalobkyně psala žalobu až dne 25. 5. 2015; důvodem umístění sloupku byla snaha manželů J. dodržet lhůtu stanovenou jim stavebním povolením ze dne 2. 4. 2013; svědkové J. viděli při činu žalobkyni a následně žalobce; svědkyně J. viděla ze své zahrady, jak se obviněná intenzivním způsobem snaží vyviklat nově zabetonovaný sloupek, proto na ni svědkyně J. zakřičela, aby toho nechala, nebo zavolá policii, následně žalobkyně volala na žalobce, aby jí pomohl, žalobce přišel a také začal viklat sloupkem; svědek J. šel přímo k plotu a pořídil foto mobilním telefonem, avšak když chtěl zachytit žalobce, tento se urychleně vzdálil, aby v záběru nebyl; poté, co žalobci přestali sloupkem viklat, řekl žalobce, že pomocí drátu či lanka na zavařeném očku autem nebude problém sloupek vytáhnout; J. nepožadovali náhradu škody, jelikož její vyčíslení – ohodnocení vlastní práce by bylo ekonomicky náročné; J. F. slyšela, jak žalobkyně volá na žalobce, aby

jí pomohl vytáhnout sloupek a jak svědkyně J. na žalobkyni křičela, aby nechala sloupek, nebo zavolá policii; J. F. slyšela i žalobce, že nebude problém sloupek uvázat za lano a vytáhnout autem.

17. Správní orgán I. stupně poté vyhodnotil výpovědi svědků J. a J. F. jako věrohodné a pravdivé. Uvedl, že svědci neměli důvod, aby podaná žaloba byla důvodem jejich oznámení o přestupku. J. jsou vlastníky předmětného pozemku parc. č. x a zabetonováním sloupku dne 29. 4. 2015 pouze realizovali své právo stavby. Zabetonovaný sloupek dle správního orgánu I. stupně nebyl obviněnými zničen absolutně, ale již pozbyl svou funkčnost, byl nakloněný a nebylo na něj možno dále navazovat pletivo a další sloupky, čímž dle správního orgánu způsobili žalobci následek.
18. V odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně žalobci popřeli, že by se sloupkem viklali či jej jinak poškozovali. Namítali, že předmětný sloupek nebyl nikdy zabetonován do země, přičemž vytýkali správnímu orgánu I. stupně, že tuto skutečnost nijak neproověřil. Dále namítali, že J. F. nemohla nic vidět ani slyšet, neboť její dům je od sloupku vzdálen asi 40 m a oddělen spoustou porostů, živým plotem a kůlnou. Uvedli, že pořízená fotografie zachycující žalobkyni dokazuje jen to, že žalobkyně stála na svém pozemku, když sloupek našla, přičemž pokud by byla pravdivá výpověď svědka R. T. o tom, že žalobkyně viklala sloupkem 20 minut, zajisté by musel svědek J. pořídit řadu snímků. S ohledem na rozpory označili výpovědi svědků za nevěrohodné, přičemž svědci mají zájem na jejich křivém obviňování s ohledem na žalobkyní podanou žalobu na určení vlastnictví. Požadovali, aby sloupek zhlédla nezávislá kompetentní osoba. Řádně zabetonovaný sloupek by dle žalobců nikdo nevyviklal ani o 1 cm, předmětný sloupek však zabetonován nebyl, byl pouze strčen do vykopané díry a měl na sobě udělaný bal z betonu, což nasvědčovalo tomu, že byl již použit jinde.
19. Žalovaný výroky I. a VI. rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. V odůvodnění na str. 6 a 7 napadeného rozhodnutí uvedl, že svědkové J. vypověděli, že viděli žalobkyni, jak sloupkem intenzivně viklala a snažila se jej vyvrátit, přičemž volala na žalobce, aby se přišel podívat, co zde J. umístili, načež žalobce přišel, také sloupkem viklal, a když ten nešel zcela vytáhnout, řekl žalobkyni, že nebude problém vytáhnout jej za pomoci auta. Dále žalovaný uvedl, že výpovědi svědků J. podporuje výpověď svědkyně J. F., která sice jednání žalobců neviděla, ale slyšela žalobkyni, jak volá na žalobce, aby jí šel pomoci vytáhnout sloupek, svědkyni J., jak volá na žalobkyni, ať ten sloupek nechá, jinak zavolá policii, a dále žalobce, jak řekl, že nebude problém na sloupek uvázat lano a autem ho vytáhnout. Námitku žalobců, že J. F. nemohla nic slyšet, žalovaný označil za nedůvodnou, neboť je dle jeho závěru z výpovědí svědků nepochybné, že se žalobci mezi sebou ani s manželi J. nebavili potichu či polohlasem, ale křičeli na sebe. Svědkyně tak mohla i na vzdálenost 40 m komunikaci slyšet. Dále žalovaný uvedl, že na fotografiích doložených do spisu J. J. je vidět kovový plotový sloupek nakloněný na stranu, tudíž nemá pochybnost o tom, že žalobci s tímto sloupkem manipulovali (viklali jím) a způsobili jeho naklonění na stranu, čímž jej poškodili, neboť ten pozbyl svou funkčnost, tj. nebylo možno na něj navázat pletivo a musel být znovu ukotven do země, což si nezbytně vyžádalo další náklady. Námitka žalobců, že sloupek nebyl zabetonován, dle žalovaného neobstojí, neboť žalobci nebyli oprávněni se sloupkem jakkoli manipulovat, natož se jej pokoušet vytáhnout ze země. K nedostatečnému zdokumentování poškození sloupku žalovaný uvedl, že z fotografií doložených J. J. i žalobci je patrné, že sloupek je nakloněn, tudíž s ním bylo násilím manipulováno, přičemž na spodní části sloupku je zřejmý kus betonu.

Z fotografií dodaných žalobci je dle žalovaného zřejmé, že sloupek stojí v zemi zcela volně, tj. je kolem něj v zemi prostor a okolní zemina není udusaná, což svědčí o tom, že původně upevněný sloupek byl opakovaným vikláním ze země uvolněn. Na základě těchto závěrů o skutkovém stavu dospěl žalovaný k právnímu závěru, že žalobci svým jednáním způsobili škodu na cizím majetku poškozením věci z takového majetku, přičemž jednali úmyslně, neboť jim muselo být známo, že sloupek není v jejich vlastnictví a vytažením sloupku, případně i jeho vyvikláním způsobí vlastníkům sloupku škodu spočívající minimálně v nákladech na jeho nové ukotvení do země. Namítané rozpory ve svědeckých výpovědích, týkající se viklání či navrhovaném způsobu vytažení (drátem nebo lanem) byly žalovaným hodnoceny jako nepatrné či nevýznamné, a tudíž nezpůsobitelné zvrátit závěr o spáchání skutku oběma žalobci. Tvrzení manželů J., že neuplatnili nárok na náhradu škody z důvodu jejího obtížného vyčíslení, označil žalovaný za logické. Jestliže je dle žalovaného jedním z formálních znaků skutkové podstaty přestupku dle § 50 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích vznik škody, stačí k naplnění tohoto znaku pouhé zjištění, že škoda byla způsobena. Není proto nutné, aby poškozený uplatňoval nárok na její náhradu a aby škoda a její výše musely být poškozeným doloženy.

20. Žalobci správnímu orgánu vtýkali stran předmětného přestupku především nedostatečně zjištěný skutkový stav, zejména z důvodu neprovedení navrhovaného ohledání údajně poškozeného sloupku, a dále nesprávné hodnocení důkazů, zejména jednostranné hodnocení výpovědí svědků.
21. Podstatnou okolností je dle názoru krajského soudu i však již samotná skutečnost, jak byla správním orgánem popsána objektivní stránka předmětného přestupku ve výroku jeho rozhodnutí, kde je uvedeno, že se žalobci *pokusili úmyslně vyvrátit nový sloupek na plot, čímž ho poškodili*. Z uvedeného popisu tedy jednoznačně vyplývá, že správní orgán I. stupně kvalifikoval skutek jako dokonaný, neboť hovoří o tom, že sloupek byl poškozen. Termín „pokusili se“ tedy není ve skutkové větě užit ve smyslu vyjádření toho, že šlo o čin, který zůstal ve stadiu pokusu, nýbrž vyjadřuje, v jakém celkovém úmyslu měli žalobci jednat, a to v úmyslu sloupek zcela vyvrátit. Jaké jednání žalobci učinili, aby svého úmyslu dosáhli, se však z popisu skutku ve výroku rozhodnutí nepodává. Stejně tak zcela obecně a nepřezkoumatelně je ve skutkové větě popsán následek, tj. škoda, k níž mělo dojít, neboť správní orgán I. stupně uvedl toliko to, že žalobci sloupek poškodili. Z výroku tedy není zřejmé, zda sloupek při pokusu jej vyvrátit ohnuli, poškrábali, či k jaké formě poškození došlo. Teprve z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně se podává, že jednání mělo spočívat ve viklání sloupkem a následek, tj. poškození cizí věci, ve ztrátě stability sloupku a tím funkčnosti.
22. Ve vztahu k absenci ohledání předmětného sloupku krajský soud uvádí, že žalobci sice v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně uvedli, že navrhli, aby byl sloupek úřední osobou ohledán, avšak o toto ohledání nebyl ze strany úřadu zájem. Z obsahu správního spisu však vyplývá, že vyjma účasti u ústního jednání dne 7. 10. 2015 žalobci žádné podání obsahující návrh na provedení dokazování vůči správnímu orgánu I. stupně neučinili, přičemž v protokolu o jednání takový důkazní návrh obsažen není. Bez ohledu na to, zda takový návrh byl u jednání učiněn (avšak toliko v důsledku nepečlivé protokolace, kterou žalobci namítají, nebyl v protokolu zaznamenán), obsahem odvolání a jeho doplnění byla námitka, že neohledání sloupku úřední osobou správního orgánu považují žalobci za vadu řízení, a zároveň tvrzení, že ohledání sloupku ukáže, že nikdy zabetonován nebyl. Žalobci tak zřetelně navrhovali provedení tohoto důkazu v odvolacím

řízení. Žalovaný se však s uvedeným důkazním návrhem, jakož ani s výtkou neohledání předmětného sloupku správním orgánem I. stupně, nevypořádal. Teprve ve vyjádření k žalobě žalovaný argumentoval nadbytečností uvedeného důkazu a časovou prodlevou mezi dobou spáchání přestupku a ústním jednáním správního orgánu I. stupně.

23. Argumentace žalovaného ve vyjádření k žalobě je však z pohledu zákonnosti žalobami napadeného rozhodnutí irelevantní, neboť žalovaný se byl povinen s odvolacími námitkami vypořádat v žalobou napadeném rozhodnutí, jakož tam i uvést, proč neshledal důvod pro provedení navrženého důkazu, neboť informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků je obsahovou náležitostí odůvodnění rozhodnutí dle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), který se na řízení o přestupcích dle § 51 zákona o přestupcích subsidiárně použije. Nedostatky odůvodnění rozhodnutí nelze dle ustálené judikatury soudů rozhodujících ve správním soudnictví dohánět podrobnější argumentací ve vyjádření k žalobě.
24. Nadto krajský soud považuje tvrzení žalovaného obsažené ve vyjádření k žalobě o tom, že ohledání předmětného sloupku by bylo možné provést nejprve v říjnu 2015, za liché. Správní orgán I. stupně obdržel oznámení o přestupku J. J. dne 12. 8. 2015, přičemž operativně vyzval oznamovatelku i jejího manžela k podání vysvětlení, které tito poskytl dne 20. 8. 2015. Správnímu orgánu I. stupně zřetelně nic nebránilo vyzvat k podání vysvětlení rovněž osoby, které se měly dle oznamovatelů přestupku dopustit, a za jejich součinnosti provést v rámci neformálních úkonů před zahájením přestupkového řízení, tj. v rámci prověřování skutečností rozhodných pro zahájení řízení, ohledání a řádnou dokumentaci předmětného sloupku, popř. zajistit tento důkaz po zahájení tohoto řízení, a to buď ještě před samotným ústním jednáním, nebo provést ústní jednání na místě spojené s ohledáním této věci.
25. Ohledání poškozené věci správním orgánem přitom považuje krajský soud v posuzované věci za zásadní, a to s ohledem na skutečnost, že žalobcům je kladeno za vinu, že sloupek přestal být funkčním a způsobilým být jako nosník pletiva efektivní součástí zamýšleného plotu. Ohledání předmětného sloupku správním orgánem mělo být dle názoru soudu provedeno i bez návrhu obviněných. Pokud však ve správním řízení nebylo najisto postaveno, v jakém stavu se měl sloupek před údajným vikláním žalobci nacházet, tj. zda byl skutečně zabudován do země natolik pevně, aby běžným povětrnostním vlivům, jakož i uchopení odolal, tj. že byl skutečně funkčním sloupkem, stěží je možné aprobovat závěr, že tuto funkčnost v důsledku jednání žalobců pozbyl. Krajský soud má shodně s žalobci za to, že fotografie, které jsou součástí spisu, dostatečnou oporu pro relevantní závěr v tomto směru neposkytují, jakož i že z výpovědi svědků J. nelze dovodit bez pochybností závěr o tom, že byl sloupek skutečně pevně (betonováním) ukotven v zemi, neboť svědkyně J. uvedla toliko to, že sloupek byl opatřen betonovým coklem a byl zapuštěn do země.
26. Poškozením věci ve smyslu § 50 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích je třeba rozumět zmenšení hodnoty věci tak, že některé své funkce tato poškozená věc nemůže plnit, tj. dojde ke snížení její užitné hodnoty, případně může dojít k nepochybnému snížení její tržní ceny. Neupotřebitelnou se stane věc tehdy, kdy sice nadále existuje, avšak nelze ji použít k účelu, ke kterému byla určena. Hlavní podmínkou k naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 50 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích je skutečnost, že protiprávním jednáním byla způsobena škoda. Vznik škody je znakem objektivní stránky dané skutkové podstaty. Soudní judikatura vymezila pojem škody jako újmu, která nastala v majetkové

sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 2146/2000). Výše škody, respektive hranice škody má zásadní význam pro posouzení, zda se jedná o přestupek anebo o korespondující trestný čin, který výši škody nutnou pro kvalifikaci skutku jako trestného činu stanoví. Výši škody a způsob jejího určení zákon o přestupcích výslovně nevymezil, proto při stanovení výše škody správní orgány zpravidla vycházejí z ceny, za kterou se věc, jež byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nemůže-li takto správní orgán výši škody zjistit, musí vycházet z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav. Právě poslední z uvedených způsobů, tj. určení výše škody jako účelně vynaložených nákladů na uvedení věci v předešlý stav, připadal v úvahu v posuzované věci. Správní orgány však tvrzenou škodu na majetku manželů J. nijak nespécifikovaly a neobjektivizovaly. Správní orgán I. stupně se měl (kromě ohledání předmětného sloupku) v první řadě dotázat samotných poškozených, jaké náklady jim s postavením sloupku vznikly a jaké náklady si vyžádá jeho uvedení v předešlý stav. To však správní orgán neučinil.

27. Námitku žalobců, že manželé J. měli být v rámci přestupkového řízení vedeni jako oznamovatelé a nikoli jako svědci, soud hodnotí jako nedůvodnou. Účastníky přestupkového řízení jsou dle § 72 zákona o přestupcích *obviněný z přestupku, poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem, vlastník věci, která může být zabráná nebo byla zabráná, v části řízení týkající se zabráná věci, návrhovač, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku podle § 68 odst. 1 zákona o přestupcích*. Řízení o přestupku proti majetku dle § 50 odst. 1 zákona o přestupcích bylo do 30. 9. 2016 řízením zahajovaným z úřední povinnosti (v případě osob nikoli blízkých). Skutečnost, že manželé J. ve věci dali správnímu orgánu k zahájení řízení podnět, je nestaví do procesního postavení oznamovatelů. Správní orgán I. stupně v uvedeném případě proto postupoval zcela správně, když manžele J. vyslyšel v procesním postavení svědků.
28. Krajský soud však nemůže aprobovat způsob, jakým správní orgán I. stupně všechny tři klíčové svědky ve věci přestupku proti majetku vyslechl. Správní orgán totiž, jak vyplývá z protokolu o jednání, nenechal svědky manžele J. a J. F. souvisle vypovědět, co o posuzované události ví, resp. co dne 16. 5. 2015 viděli a slyšeli, nýbrž je nechal odkázat na jejich sdělení, které poskytli v rámci podání vysvětlení před zahájením přestupkového řízení, která následně přečetl.
29. K povaze úředních záznamů o podání vysvětlení před zahájením řízení o přestupku je třeba uvést, že tyto skutečně zásadně nejsou přípustnými důkazy. V rozsudku ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010 – 73 Nejvyšší správní soud uvedl:

„Dle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích je třeba k projednání přestupku vždy naříditi ústní jednání. Zásada ústnosti znamená, že správní orgán rozhoduje na základě ústně provedených důkazů, řídí jednání ústně, ústně vyhláší rozhodnutí, sám vyslyší účastníky řízení, svědky, znalce (viz Kučerová, H. Dopravní přestupky v praxi. 2. přepracované a doplněné vydání, Praha: Linde, 2006, s. 192). O provádění dokazování mimo ústní jednání musí být účastník řízení správním orgánem předem vyrozuměn (§ 51 odst. 2 správního řádu). Lze tedy dovodit, že správní orgán rozhoduje v přestupkovém řízení pouze na základě důkazů, které byly před ním provedeny procesně řádným postupem, což obsahově odpovídá zásadě bezprostřednosti. Zásada bezprostřednosti tak ovládá i přestupkové řízení, což výrazně zvyšuje relevanci argumentace trestněprávní úpravou institutu podání vysvětlení a jeho použití v řízení před soudem (viz bod [28] shora). O existenci této zásady v přestupkovém řízení svědčí např. úprava provádění důkazu

listinou, který je potřeba v případě přítomnosti účastníků provést jejím přečtením či sdělením jejího obsahu, nikoliv pouze učiněním záznamu do spisu o provedení tohoto důkazu (§ 53 odst. 6 správního řádu).

Zákon o přestupcích upravuje podávání vysvětlení v § 60, který je lex specialis ve vztahu k úpravě podávání vysvětlení dle § 137 správního řádu. Vysvětlení podaná dle přestupkového zákona slouží k prověření došlého oznámení o přestupku. Výsledkem prověření může být zahájení řízení o přestupku proti konkrétní osobě. Vysvětlení je nerozlučně spjato s fází před zahájením přestupkového řízení, která se vyznačuje značnou neformálností a jejímž cílem je opatřit co nejvíce relevantních informací, po zahájení řízení se k němu uchýlit nelze. Totéž platí i pro podání vysvětlení dle správního řádu, což plyne ze systematického zařazení tohoto institutu (část třetí, hlava třetí je označena jako "zvláštní ustanovení o postupu před zahájením řízení"). Přípustností použití záznamu o podaném vysvětlení v přestupkovém řízení se však přestupkový zákon nezabývá. Přestupkový zákon neobsahuje zvláštní normy týkající se důkazních prostředků a dokazování, a proto je třeba subsidiárně aplikovat správní řád, který v § 137 odst. 4 stanoví, že záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek. Nejvyšší správní soud je tedy opačného názoru než krajský soud, neboť se domnívá, že § 137 odst. 4 správního řádu je třeba aplikovat i v řízení o přestupku (shodně Vedral, J. Správní řád. Komentář. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 757).

Ústavní soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 190/01 ze dne 1. 11. 2001 (N 167/24 SbNU 237) shledal v rozporu s ústavním pořádkem postup správního orgánu, který v řízení o přestupku přečetl záznamy o podaném vysvětlení pořizené dle zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, a umožnil obviněnému z přestupku vyjádřit se k jejich obsahu, na místo toho, aby provedl výslech svědků. Zdůraznil, že důkazem může být toliko ten prostředek, jímž lze zjistit a objasnit skutečný stav věci, jenž je předvídan příslušným procesním řádem a jenž je dle tohoto řádu proveden. K obdobným závěrům dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 6. 2007, čj. 1 As 16/2007 - 106, a rozsudku ze dne 22. 1. 2009, čj. 1 As 96/2008 - 115.

Dle § 55 správního řádu je povinností svědka učinit výpověď, pokud tomu nebrání některý ze zákonem stanovených důvodů. Správní řád neupravuje způsob, jímž má výslech svědka probíhat. Občanský soudní řád v § 126 odst. 3 a trestní řád v § 101 odst. 2 shodně stanoví, že svědek musí souvisle vyličit vše, co ví o předmětu výslechu. Teprve následně jsou svědkovi kladeny otázky. Dodržení tohoto postupu je významné při hodnocení věrohodnosti výpovědi svědka. Není sebemenšího důvodu, proč by tato obecná metodologie výslechu svědka neměla být aplikována i v řízení správním. Tím spíše, že dle § 126 odst. 3 o. s. ř. by byl na základě § 64 s. ř. s. povinen postupovat i správní soud, pokud by přistoupil k zopakování či doplnění dokazování (výslechu svědka) provedeného ve správním řízení (§ 77 odst. 2 s. ř. s.).

Správní orgán I. stupně však při výslechu svědků N. a K. shora popsaných způsobem nepostupoval. Správní orgán v situaci, kdy svědci odkázali na vysvětlení podaná na Policii České republiky, měl trvat na tom, aby svědci souvisle a samostatně vyličili průběh události, k níž byli vyslýcháni. Významným prvkem při hodnocení svědecké výpovědi je právě i ústní projev svědka (plynulost řeči, pauzy při vybavování si skutečností, prvky nonverbální komunikace atd.). Vždyť i z toho důvodu je přestupkové řízení ovládáno zásadou ústnosti (viz bod [30] výše). Úřední záznam o podaném vysvětlení, resp. jeho přečtení ze strany správního orgánu a následné potvrzení ze strany svědka, neumožňuje správnímu orgánu hodnotit "výpověď" svědka z těchto hledisek.

Význam úředního záznamu o podaném vysvětlení dle § 61 zákona o Policii spočívá v přestupkovém řízení v tom, že na jeho základě si může správní orgán předběžně vyhodnotit význam případné svědecké výpovědi dané osoby z hlediska skutečností, které je třeba v konkrétním řízení o přestupku prokazovat. Při samotném výsledku svědka (obviněného) však nesmí být úřední záznam o podaném vysvětlení čten namísto výpovědi svědka (obviněného), slouží pouze jako informační zdroj pro formulaci otázek kladených správním orgánem svědkovi směřujících k podrobnému objasnění skutečností obsažených v úředním záznamu. Na podkladě odpovědi na tyto otázky pak může být posouzena věrohodnost jeho výpovědi. V případě rozporů mezi výpovědí a obsahem úředního záznamu však na to může být daná osoba výslovně dotázána. V přestupkovém řízení totiž není třeba dovést zákaz použití úředních záznamů o podaném vysvětlení tak daleko jako v řízení trestním (srov. [28] bod shora), a to zejména s ohledem na menší formálnost přestupkového řízení a na obecně významnější roli úředních záznamů o podání vysvětlení v iniciaci tohoto typu řízení.

Správní orgán I. stupně postupoval v rozporu se zásadou bezprostřednosti a ústnosti řízení o přestupku. Jeho postup nemůže být opodstatněn ani hlediskem procesní ekonomie. Ostatně v tomto konkrétním případě byli svědci předvoláni k výsledku, takže jediná úspora mohla spočívat v tom, že výsledky svědků byly o několik málo minut kratší, než kdyby svědkové podali spontánní výpověď na místo přečtení úředního záznamu. Především však správní orgán I. stupně tímto postupem obešel zákaz použití úředního záznamu o podaném vysvětlení v přestupkovém řízení (srov. § 137 odst. 4 správního řádu a zejména pak nálezy sp. zn. III. ÚS 190/01, cit. v bodě [32] shora). Tyto nedostatky nemohly být sanovány tím, že správní orgán umožnil žalobci klást svědkům otázky a vyjádřit se k jejich výpovědi. Výsledky svědků N. a K. byly provedeny v rozporu se zákonem a představují vadu řízení. V situaci, kdy tyto výsledky jsou stěžejním důkazním materiálem, má tato vada vliv na zákonnost správního rozhodnutí.

30. Se závěry citovaného rozsudku se zdejší soud ztotožňuje a nemá důvod se od něj odchýlovat. Správní orgán I. stupně však popsáním způsobem nepostupoval a naopak namísto výsledku svědků přečetl jejich sdělení k podání vysvětlení získané před zahájením řízení o přestupku. Žalovaný sám pak uvedené pochybení nenapravit. Rozpory, které žalobci v odvolání konkrétně namítanými, a to mezi tím, co zmínění svědci uvedli ve svých oznámeních, co uvedli v rámci podání vysvětlení a tím, co následně uváděli při jednání, se žalovaný nezabýval a toliko je souhrnně v závěru prvního celého odstavce na str. 7 napadeného rozhodnutí označil za nepatrné.
31. Hodnocení důkazů je myšlenková činnost správního orgánu, na základě které je provedeným důkazům přisuzována hodnota závažnosti pro rozhodnutí, hodnota zákonnosti a hodnota pravdivosti. Při hodnocení důkazů z hlediska jejich závažnosti správní orgán určuje, jaký význam mají jednotlivé důkazy pro jeho rozhodnutí a zda je lze v dané situaci použít. K problematice hodnocení důkazů existuje i ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, který uvádí, že: „*existence rozporů mezi jednotlivými důkazy není neobvyklá, přičemž v takové situaci je správní orgán povinen důkazní postup řádně popsat a logicky i věcně přesvědčivě odůvodnit, jakým způsobem se s těmito rozpory vypořádal a z jakých důvodů uvěřil jedné ze vzájemně protichůdných skutkových verzí*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005 – 84). Hodnocení žalovaného je však zcela nepřezkoumatelné.
32. Jednání žalobců, tj. objektivní stránka předmětného přestupku byla ve výroku správního orgánu I. stupně popsána pouze jako „pokusili se sloupek vyvrátit“, přičemž v odůvodnění rozhodnutí chybí zjištění, z nichž správní orgán dovodil právě tento úmysl, tj. úmysl

žalobců sloupek v daný okamžik zcela vyvrátit. V odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně je pak sice popsáno, že jednání žalobkyně mělo spočívat ve viklání sloupkem, přičemž popis tohoto viklání jako „intenzivního“ zřetelně správní orgán I. stupně, a poté i žalovaný převzali z popisu jednání, který učinila svědkyně J. při podání vysvětlení dne 20. 8. 2015. Podílem žalobce na viklání předmětným sloupkem se správní orgány nezabývaly vůbec, a to ani v odůvodnění svých rozhodnutí. Přímou při jednání správního orgánu I. stupně popisoval průběh skutku svědek J., a to slovy: „Viděl jsem oba manžele V., jak se snaží sloupek odstranit. Paní V. tak jela naplno a V. tam byl také u toho.“ Svědkyně J. pouze uvedla: „Trvám na tom, že L. V. se snažila vyviklat sloupek spolu s jejím manželem F. V.“ Z těchto kusých popisů nelze závěr o tom, že žalobce prováděl činnost s úmyslem vyvrátit předmětný sloupek, dovodit. Pochybnosti o účasti žalobce na popisovaném jednání pak pramení i z žalobci namítaných rozporů, panujících v tvrzení J. a J. F. o tom, zda měla žalobkyně volat na žalobce, aby jí šel se sloupkem pomoci, či aby se šel pouze podívat na jí objevený sloupek.

33. Pokud žalovaný při jednání namítl, že institut podání vysvětlení slouží k prověření došlého oznámení, nikoliv jako důkaz, tudíž poukazování na rozpory mezi podaným vysvětlením a výpovědí svědka u jednání není namístě, pak nijak neobjasnil, jak mohl jako důkaz o průběhu skutku akceptovat skutečnosti uváděné svědky J. a svědkyní J. F. právě v záznamech o podaných vysvětleních.
34. Obsahem spisu je též vyvrácen závěr správních orgánů obou stupňů o nemožnosti pochybovat o pravdivosti podaného oznámení a o věrohodnosti výpovědí svědků J. a J. F. na základě tvrzení žalobkyně o tom, že celá věc byla reakcí na podanou žalobu k Okresnímu soudu ve Vsetíně ve věci určení vlastnického práva k pozemku vydržením. Správní orgány obou stupňů totiž vyvraceli tvrzení žalobkyně tím, že zatímco k postihovanému jednání došlo dne 16. 5. 2015, byla žaloba o určení vlastnictví sepsána teprve dne 25. 5. 2015. Obsahem správního spisu, a to jako příloha k doplnění odvolání ze dne 22. 12. 2015, je však usnesení Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 7. 5. 2015, č. j. 19 C 24/2015-25, kterým soud vyzval žalobkyni, aby opravila vady žaloby ze dne 30. 4. 2015, podané proti J. F., J. J. a J. J. o určení vlastnictví vydržením. Žalovaný však tuto listinu nijak nehodnotil, ačkoli byla zřetelně do spisu žalobci dodána jako důkaz jejich setrvalého tvrzení, že do té doby přijatelné vztahy se sousedy se narušily právě podáním žaloby, v reakci na níž učinily J. J. aj. F. oznámení o přestupcích. Správní orgány obou stupňů se pak v této souvislosti nijak nepozastavily nad tím, proč J. J. učinila podnět k zahájení přestupkového řízení teprve dne 12. 8. 2015, ačkoli k poškození sloupku mělo dojít dne 16. 5. 2015, přičemž oznámení učinila ve stejný den jako J. F. a Ing. T.. Ke zdůvodnění tohoto postupu měla být J. J. vyzvána.
35. Žalobce dále správní orgány uznaly vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití, přičemž v jeho jednání shledaly správní orgány obou stupňů naplnění skutkové podstaty § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, který ve znění účinném do 30. 9. 2016 zní tak, že *se přestupku dopustí ten, kdo jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch*, a dále dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, který ve znění účinném do 30. 9. 2016 zní tak, že *se přestupku dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním*.
36. Ve vztahu ke zjišťování skutkového stavu těchto přestupků proti občanskému soužití krajský soud uvádí, že shledává důvodnou žalobní námitku žalobce, že žalovaný vzal

za prokázaný skutkový stav, který získal z výpovědí jednotlivých svědků, kteří však potvrzovali toliko obsah výroků, které měl žalobce na adresu Ing. T. či obecně obyvatel vesnice pronášet, avšak jednotlivé případy nezasadili do širšího popisu situace, v jaké mělo k těmto útokům dojít, což však snižuje věrohodnost těchto výpovědí, obzvláště pak za situace, kdy svědci používali při výslechu správním orgánem připravené písemné poznámky a v řadě případů se jedná o svědky, kteří jsou v příbuzenském či jiném obdobném vztahu. Výslech navrhovatele, tj. Ing. T., byl proveden stejným způsobem, jakým byli vyslechnuti svědci J. a svědkyně J. F., a to připuštěním odkazu na záznam o podání vysvětlení, tj. v rozporu se zákonem.

37. S ohledem na zásadní pochybení při zjišťování skutkového stavu, které soud popsal, a pro které rozhodnutí žalovaného ruší, se již krajský soud nezabýval námitkami proti ukládání sankce, tj. zohlednění předchozích odsouzení žalobce jako skutečnosti významné pro ukládání sankce.
38. Závěrem krajský soud k obsahu předkládací zprávy (předání spisu se stanoviskem ze dne 6. 1. 2016) uvádí, že povinnost zaslat odvolacímu správnímu orgánu své stanovisko vyplývá pro správní orgán I. stupně z § 88 odst. 1 s. ř. Toto stanovisko se stává součástí správního spisu. Stanovisko musí obsahovat věcné i procesní vyjádření správního orgánu k podanému odvolání, tedy obsahovat stručný popis předmětu řízení, stručný popis obsahu a průběhu řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, identifikaci rozhodnutí napadeného odvoláním a stručnou rekapitulaci jeho výrokové části. Dále má stanovisko obsahovat i části odůvodnění, uvedení účastníka řízení který odvolání podal, kdy bylo odvolání podáno, zda lze odvolání považovat za včasné a přípustné, dále uvedení, v jakém rozsahu je odvolání napadeno, popis průběhu části odvolacího řízení probíhajícího před správním orgánem I. stupně, tj. zda a jakým způsobem byly odstraňovány vady odvolání, pokud odvolání nebylo podáno bezvadně a zda a jak se případně vyjádřili k podanému odvolání ostatní účastníci řízení, jakož i v jakém směru a rozsahu byly opatřeny nové podklady pro vydání rozhodnutí. Stanovisko by mělo dále obsahovat stručnou rekapitulaci odvolacích námitek a odvolacích důvodů, včetně uvedení, zda jsou tyto námitky důvodné a proč. Správní orgán I. stupně má ve stanovisku uvést návrh rozhodnutí ve věci. Správní orgán I. stupně tudíž v tomto směru nepochybil, pokud návrh rozhodnutí odvolacího orgánu v předkládací zprávě uvedl. S žalovaným se lze pak ztotožnit v tom, že obsah předkládací zprávy a užití zdvořilostních formulací v ní nelze dost dobře vytýkat jemu. Z obsahu samotné předkládací zprávy pak dle názoru soudu nevyplývají skutečnosti, které by svědčily o nikoli nestranném přístupu správního orgánu I. stupně.

E) Závěr

39. Krajský soud s ohledem na výše vytčené vady žalobou napadené rozhodnutí ve výrocích I. a III. zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a), b) i c) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ svého rozhodnutí nemá oporu ve spise, žalovaný se nevypořádal dostatečně s odvolacími námitkami žalobců a důkazním návrhem, čímž zatížil rozhodnutí nepřezkoumatelností, a dále proto, že v řízení před správním orgánem došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení, a to využitím úředních záznamů o podání vysvětlení jako důkazu. Současně krajský soud vrací věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaný je právním názorem soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.),

při dalším postupu by však neměl opomenout ani otázku případného zániku odpovědnosti žalobců za přestupky.

40. Z formulace petitu posuzovaných žalob vyplývá, že oba žalobci se domáhali zrušení celého žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného. V tomto rozhodnutí se však žalobce týkaly toliko výroky I. a II., žalobkyně toliko výroky III. a IV. Krajský soud proto částečně žaloby žalobců zamítl a částečně odmítl. Ve vztahu k žalobci tak krajský soud zamítl žalobu v rozsahu, ve kterém se žalobce domáhal zrušení výroku II. napadeného rozhodnutí, neboť žalobce netvrdil, v jakém směru měl žalovaný pochybit, když jeho odvolání proti výroku VI až VIII rozhodnutí správního orgánu I. stupně vyhodnotil jako nepřipustné. V rozsahu, v jakém se žalobce domáhal zrušení výroku IV. napadeného rozhodnutí krajský soud žalobu odmítl dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť žalobce byl k podání žaloby vůči tomuto výroku osobou zjevně neoprávněnou, když se tento výrok týkal pouze žalobkyně. Opačně pak platí totéž ve vztahu k žalobkyni a výrokům III. a V. rozhodnutí soudu.

F) Náklady řízení

41. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl výrokem VI. dle § 60 odst. 1 věty druhé s. ř. s., podle které měl-li účastník úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů. S ohledem na skutečnost, že oba žalobci byli úspěšní toliko s návrhem na zrušení 1 ze 4 napadených výroků rozhodnutí žalovaného, měl převážný procesní úspěch v řízení žalovaný, jemuž tedy dle § 60 odst. 1 věty druhé s. ř. s. svědčí právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému však dle obsahu spisu žádné náklady jdoucí nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.
42. Podáním doručeným soudem dne 9. 4. 2018 žalobkyně namítla, že závěr soudu o tom, že žalobci napadali oba rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu, je nesprávný, tudíž i výroky II. až V. tohoto rozsudku a na ně navazující výrok o nákladech řízení jsou nesprávné. K této výtce krajský soud uvádí, že je vyhlášeným rozsudkem vázán a nemá žádný prostor pro provedení autoremedury (opravy vlastního) rozhodnutí, i kdyby k vytýkanému pochybení skutečně došlo. Žalobcům tedy nezbyvá než se obrátit s kasační stížností na Nejvyšší správní soud v Brně v souladu s poučením níže. Výrok o náhradě nákladů řízení sice nelze kasační stížností napadnout samostatně, avšak při napadení výroků II. až V. rozsudku by byl Nejvyššímu správnímu soudu k přezkumu otevřen i výrok VI.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Olomouc 26. února 2018

Mgr. Barbora Berková v. r.
samosoudkyně